

Aan de Voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Plein 2
2511 CR Den Haag

Afschrift aan de Voorzitter van de Eerste Kamer
der Staten-Generaal
Binnenhof 22
2513 AA Den Haag

Datum 30-09-2009
Ons kenmerk HDAB2009015309
Onderwerp Helikopterproject NH-90, bezoek *AgustaWestland*

Inleiding

Met deze brief informeer ik u over de voortgang van het helikopterproject NH90. In het bijzonder informeer ik u over een werkbezoek dat ik op 3 en 4 september jl. heb gebracht aan een van de coproductanten van de *NATO Frigate Helicopter* (NFH), het Italiaanse bedrijf *AgustaWestland*. Tevens voldoe ik met deze brief aan het verzoek van de vaste commissie voor Defensie (kenmerk 2009Z16022/2009D41842 van 8 september) om een reactie op een artikel in De Telegraaf van 7 september.

De landen die deelnemen aan het NH-90 project werken samen in de *NATO Helicopter Management Organization* (Nahemo). In opdracht van Nahemo voert de *NATO Helicopter Management Agency* (Nahema) de onderhandelingen met de fabrikant van de NH-90, *NATO Helicopter Industries* (NHIndustries). NHIndustries is een samenwerkingsverband van enkele bedrijven waaronder *Eurocopter*, *AgustaWestland* en Stork. In de achtste jaarrapportage (Kamerstuk 25 928, nr. 33) is nader ingegaan op dit samenwerkingsverband.

MOC-configuratie

Het project NH-90 heeft al geruime tijd te kampen met vertragingen. Om de gevolgen hiervan te beperken heeft NHIndustries voorgesteld een NFH te leveren in een tijdelijke configuratie, de *Meaningful Operational Capable* (MOC)-configuratie.

Defensie

Met onder meer de brief van 10 juli 2009 (Kamerstuk 25928, nr. 35) heb ik de Kamer daarover geïnformeerd. De gesprekken van Nahema met de betrokken landen en met *NHIndustries* over deze MOC-configuratie hebben inmiddels geleid tot afspraken die zijn vastgelegd in de zogenaamde *Agreement Letter* NFH. Deze *Agreement Letter* is door Nahemo en *NHIndustries* ondertekend. De afspraken zullen worden verwerkt in een aanpassing van het NH-90 contract.

Tijdens het werkbezoek heb ik onder meer een bespreking gehad met de directie van *AgustaWestland*. Ook heb ik een bezoek gebracht aan de productielijn van de Nederlandse helikopters. *AgustaWestland* heeft bevestigd dat in december 2009 de eerste Nederlandse NH-90 helikopter in de tijdelijke configuratie zal worden aangeboden, waarna ieder kwartaal een nieuwe NFH in MOC-configuratie zal volgen. Defensie verwacht de eerste geleverde NFH in maart 2010 in gebruik te kunnen nemen. In totaal zullen zeven NH-90 helikopters in de MOC-configuratie worden geleverd. Deze bevonden zich ook daadwerkelijk op de productielijn. De eerste volledig gekwalificeerde NFH, de *Full Operational Capable* (FOC)-configuratie, zal in het derde kwartaal van 2011 voor acceptatie worden aangeboden. De helikopters in MOC-configuratie zullen in een later stadium volledig worden gekwalificeerd. Hierbij geldt nog steeds het uitgangspunt dat de MOC-aanpak voor de Nahemo-landen niet mag leiden tot extra kosten.

Vorbereidingen ingebruikneming

Zoals u eerder is gemeld (Kamerstuk 25 928, nr. 34) is de NFH in MOC-configuratie nog niet gekwalificeerd en gecertificeerd om de operationele boordtaken van de Lynx-helikopter geheel over te nemen. Zo voldoet de radar nog niet volledig aan de contractuele eisen. Hierover zijn in de *Agreement Letter* nadere afspraken gemaakt. De verbeterde versie van de radar zal beschikbaar komen ten behoeve van de NFH in FOC-standaard. Door de levering van helikopters in een tijdelijke configuratie kunnen de gevolgen van de vertraging worden beperkt. Defensie kan de NFH in de tijdelijke MOC-configuratie gebruiken voor initiële opleidingen, de training voor de waltaken en de kustwachttaken. Het voorziene leveringschema van de NFH is sinds de brief van 10 juli jl. niet gewijzigd.

Sinds begin juli worden oefenvluchten uitgevoerd vanaf het Maritiem Vliegkamp De Kooy met een door *NHIndustries* beschikbaar gestelde fabriekshelikopter.

Defensie

Hierover, en over de intensieve voorbereiding van Defensie op deze oefenvluchten is de Kamer geïnformeerd met de brief van 10 juli. Inmiddels verlopen de opleiding van het personeel en de verdere voorbereidingen voor de ingebruikneming van de NH-90 voorspoedig.

Informatievoorziening

Over het helikopterproject NH-90 wordt de Kamer geïnformeerd met de jaarrapportages. Defensie informeert de Kamer bovendien tussentijds indien zich in het project relevante ontwikkelingen voordoen. Naar aanleiding van het verzoek van de vaste commissie voor Defensie over het artikel in De Telegraaf merk ik op dat er geen sprake is van nieuwe vertragingen en hieruit volgende extra kosten, gevolgen voor het vervangingschema van de Lynx-helikopter, of gevolgen voor het personeel dat met de NH-90 gaat werken. Overigens heeft De Telegraaf in vervolg op het artikel van 7 september, op 8 september een rectificatie gepubliceerd. Het werkbezoek aan *AgustaWestland* heb ik als bijzonder positief ervaren, waarbij de voorziene vorderingen zoals beschreven in de brief van 10 juli zijn bevestigd. In geval van nieuwe ontwikkelingen in dit project zal ik de Kamer op de gebruikelijke wijze informeren.

DE STAATSSECRETARIS VAN DEFENSIE

drs. J.G. de Vries